

ANABİLİM EĞİTİM KURUMLARI

ÜSTÜN YETENEK
AKADEMİK
BAŞARIYI DA
BERABERİNDE
GETİRİR Mİ?

ÜSTÜN YETENEK AKADEMİK BAŞARIYI DA BERABERİNDE GETİRİR Mİ?

İlk bakışta üstün yetenekli çocukların başarısız olması şaşırtıcı ve inanılmaz bir durum olarak görülmekte ve kabul edilmemektedir. Hatta mantıksız bir varsayım olarak düşünülmektedir. Çünkü üstün zekânın her engeli yeneceği ve muhakkak başarıya ulaşılacağı düşüncesi hâkimdir. Üstün yetenekli öğrencilerin karşılaştığı risklerden biri de başarı düşüklüğüdür. Birkaç üstün öğrenci devamlı akademik test sonuçlarında ve başarılarında iyi puan alır fakat onların başarısızlığı-yetersizliği sınıftaki uygulamalarda, dikkatini vermede ya da ödevlerinde, eğitimsel ilerlemelerinde belirginleşir ve bu şekilde üstün öğrencilerde düşük başarı tanımlanır.

Başarı düşüklüğünün en genel temel tanımı asıl başarı ve zekâ arasındaki bir çelişkidir. Yapılan çalışmalarda üstün zekâlıların zekâ düzeylerinden beklendiği kadar iyi başarı gösteremedikleri görülmektedir. Üstün yetenekli öğrencilerde pek çok nedene bağlı olarak başarı düşüklüğü meydana çıkar. Üstünlerde düşük başarının belirlenmesi, tanınması şu durumlarda kendini gösterir:

- Tek başına çalışırken verimli olamamakta ancak bire bir ilgi gösterildiğinde başarılı olmaktadır.
- Görevlere başlamakta ve tamamlamakta sorun yaşarlar.
- Aile ve öğretmenler geri bildirim verdiğinde dikkati uyanır.
- Konular ilgisini çekmediği zaman zihni dağınık.
- Diğer akranlarıyla olumlu ilişki kurmada güçlük yaşar.
- Ani sinir boşalmaları yaşar ve ruh hali hızla değişir.
- Sık sık tekrarlanan isteklerde bulunur fakat hiçbirinden uzun süre tatmin olmaz.
- Bazı görevlerde bazı yardımlara ihtiyaç duyar.
- Evde okul malzemeleri ve eşyalarını organize etmede güçlük çeker.

Üstünlerde Düşük Başarıya Etki Eden Faktörler

1. Bireysel Faktörler

Üstünlerin düşük başarılarının nedenleri bireysel faktörlerden kaynaklanabilmektedir: Öz güvenlerinin ve öz saygılarının düşük olması, güvensizlik ve kararsızlık, endişe ve üzüntü duyguları, saldırgan olmaları, düzensizlik, sosyal olgunlaşmamışlık, başarısızlık korkuları, aşırı titiz ya da öz eleştirili olmaları, iç denetim eksikliği, organize olamama gibi etmenler üstün yeteneklilerde düşük akademik başarıyı beraberinde getirmektedir.

2. Aile Yapısı ve Örüntüsü

Başarısız olan üstün zekâlı çocukların ailesinde, ailenin çocuğu aşırı koruyucu ya da reddedici tutumlarla yetiştirmesi, çocuklarından çok şey beklemesi bu çocuklarda aşırı kaygıların oluşmasına yol açmaktadır. Anne babaların arasında sık sık çatışmalar yaşanması ve çocuk eğitimi konusunda fikir ayrılıklarına düşmesi, çocuğa karşı kararsız, tutarsız tutumlar geliştirmesi çocuğun öncelikle duygusal gelişimini sonrasında da akademik başarısını etkilemektedir.

Üstün zekâlı bireylerin, her yaşta karşılaştığı sorunlar için uygun çözüm yolu seçebilecek, çok yönlü üstün yeteneğe sahip olduklarını düşünmek hatalı olur. Onların da başarılı olması, mutlu bir yaşam

içinde bulunmaları, yeteneklerini geliştirmek için daha zengin olanaklara sahip, teşvik edici, ödüllendirildikleri bir çevre içinde bulunmalarına bağlıdır. Gelişim için gerekli bu şartların hazırlanmadığı ailelerde bulunan üstün zekâlı çocuklar aile çevresine karşı büyük bir ihtimalle birkaç tür olumsuz tepki örüntüsü geliştirirler. Üstün zekâlı çocukların bazıları akademik başarılarını düşürme yolunu seçecektir. Bazıları kendini geri çekecek ve başarılı olmak için çaba harcamayacaktır. Diğer bir kısmı ise yarıştan ve mücadeleden vazgeçip kendi kendine başarısızlığa teslim olacaktır. Bu çocukların çoğu duruma isyan, muhalefet şeklinde cevap vereceklerdir. Başarısız üstün çocuklar genellikle bütün otoriteyi tehlikeli ve yıkıcı bulurlar.

Üstün Yetenekli Öğrencilerde Düşük Başarının Çözüm Yolları

Üstün yetenekli öğrencilerde başarı düşüklüğünün önlenmesi için öncelikle böyle bir problemin var olup olmadığı saptanmalıdır. Aşağıdaki sorular çocuğun başarısız bir öğrenci mi olduğunu yoksa diğer türlü öğrenme veya duygusal problemler mi yaşadığını belirlemek için yararlıdır:

- Çocuğun başarısızlığı onun temel sorunu mudur veya diğer alanlarda sorunu var mı?
- Çocuğun başarısızlığı genel mi özel mi?
- Çocuğun düşük okul performansının ortaya çıkışı ani mi veya yavaş mıdır?

Onları başarısızlığa düşüren etmenleri, üstün zekâlı çocukların kendi kendilerine zekâları ile etkisiz hale getirmelerini ve yüz yüze geldikleri sorunları kendi kendilerine çözümlemelerini bekleyemeyiz. Onları başarısızlığa götüren sebepleri bulmak, ortadan kaldırmak için anne baba, okul, öğretmen ve başarısızlığa düşen öğrencilerle çalışarak, iş birliği yaparak önlemleri birlikte almak gerekir. Bu suretle üstün zekâlı çocukların zekâ düzeylerine yakın başarı göstermeleri sağlanabilir.

KAYNAKÇA:

- Çağlar, D. (2004). *Okulda Başarısız Olan Üstün Zekâlı Çocuklar. 1. Türkiye Üstün Yetenekli Çocuklar Kongresi Seçilmiş Makaleler Kitabı. Çocuk Vakfı Yayınları: İstanbul. 409–415.*
- White, P.H., Sanbonmatsu, D. M., Croyle, R. T., Smittipatana, S. (2002). *Test of Socially Motivated Underachievement: 'Letting Up' for Others. Journal of Experimental Social Psychology. 38, 162–169.*
- Rathvon, N. Ph. D. (1996). *The Unmotivated Child. Simon and Schuster: USA.*
- Reis, S. M. & McCoach, D.B. (2000). *The Underachievement of Gifted Students: What Do We Know and Where Do We Go?. Gifted Child Quarterly. National Association for Gifted Children. Reprinted with Permission. 44(3), 152–170.*
- Batdal Karaduman G., "Üstün Yetenekli Öğrencilerde Başarı Düşüklüğünü Önlemek İçin Örnek Bir Model", *International Online Journal of Educational Sciences, vol.1, pp.196-221, 2009*